

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość
PANASÓWKA

1. Nazwa
MIEJSCE PAMIĘCI Z OBELISKIEM

2. Czas powstania
1863

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Skala 1:5 000

4. Adres
DZIAŁKA NR 179 (OBRĘB: PANASÓWKA)
Współrzędne geograficzne:
N: 50°36'04"
E: 22°53'39.7"

5. Przynależność administracyjna

województwo
LUBELSKIE

powiat
BIŁGORAJSKI

gmina
TERESZPOL

6. Formy ochrony

8. Historia, opis i wartości

POŁOŻENIE- 1000 M NA PÓŁNOC OD WSI, NA WZGÓRZU POLAK, WŚRÓD PÓL. HISTORIA- 3.IX1863 R., 700 OSOBOWY ODDZIAŁ POWSTAŃCZY MARCIN BORELOWSKIEGO „LELEWALA”, POŁĄCZONY Z 400 OSOBOWYM ODDZIAŁEM LUBELSKIEGO ZIEMIANINA KAJETANA CWIEKA CIESZKOWSKIEGO, STOCZYŁ ZWYCIĘKSOĄ BITWĘ POD PANASÓWKĄ Z ODDZIAŁAMI ROSYJSKIMI. ROSJANAMI DOWODZIŁ MAJOR STEMBERG. ODDZIAŁY ROSYJSKIE LICZYŁY- 9 ROT PIECHOTY, 3 SOTNIE KOZAKÓW, 5 DZIAŁ- W SUMIE 4000 ŻOŁNIERZY. PO STRONIE POLSKIEJ WALCZYŁ 17 OSOBOWY ODDZIAŁ WĘGIERSKICH HUZARÓW POD WODZĄ HRABIEGO, MAJORA EDWARDA NY'ARY. ROSJANIE PO PRZEGRANEJ BITWIE WYCOFALI SIĘ. POLEGŁO 300 ŻOŁNIERZY ROSYJSKICH I 35 POWSTAŃCÓW, 109 ODNIOŚŁO RANY. POLEGŁYCH POCHOWANO WE WSPÓLNEJ MOGILE, NA WZNIESIENIU SKĄD DOWODZIŁ BORELOWSKI. MIEJSCE ZWANE JEST OD TAMTYCH WYDARZEŃ WZGÓRZEM POLAK. RANNYCH ZWOŻONO DO SZPITALA POWSTAŃCZEGO W ZWIERZYŃCU. OBECNIE NIE ZIDENTYFIKOWANO NAGROBKÓW. W MIEJSCU PAMIĘCI POSADOWIONY JEST OBELISK Z TABLICĄ, ZAWIERAJĄCĄ INSKRYPCJĘ „...KU PAMIĘCI MARCINA BORELOWSKIEGO PS. LELEWEL, KTÓRY NA WZGÓRZU POLAK DOWODZIŁ POWSTAŃCAMI W BITWIE POD PANASÓWKĄ.”. NA DREWNIANYM OGRODZENIU WEWNĄTRZ, KTÓREGO ZNAJDUJE SIĘ OBELISK ZNAJDUJE SIĘ RÓWNIEŻ METALOWA TABLICA INSKRYPCYJNA W KSZTAŁCIE TARCZY HERBOWEJ, ZAWIERAJĄCA INSKRYPCJĘ: „PAMIĘCI BOHATERÓW, KTÓRZY 3 WRZEŚNIA 1863 R. NA POLACH PANASÓWKI WALCZYLI O HONOR I WOLNOŚĆ POLSKI”.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

STAN ZABYTKU DOSTATECZNY. ZALECANE SĄ BIEŻĄCE PRACE KONSERWACYJNE.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)
Jacek Pawluk, 17.03.2023

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków